

Organitza:

Comissió per la recuperació de la memòria del mestre Jaume Viladoms i Valls

Col.labora:

Ajuntament
de Sabadell

JAUME VILADOMS, LA PASSIÓ D'ENSENYAR

ACTE HOMENATGE JAUME VILADOMS I VALLS
TEATRE PRINCIPAL DE SABADELL, 17 ABRIL 2008

JAUME VILADOMS, LA PASSIÓ D'ENSENYAR

Benvinguda i presentació dels convidats a intervenir :

Lluís Subirana i Núria Coll presentadors de l'acte

Introducció i justificació de l'acte :

Xavier Sanuy Castells, Director general de l'Escola Jaume Viladoms

Jaume Viladoms : obrer i mestre

Sebastià Ribes i Garolera – Exalumne, col·laborador, professor, cofundador de la Cooperativa Jaume Viladoms, Director de la Cooperativa J.V. exregidor de l'Ajuntament de Sabadell

Jaume Viladoms : esperantista

Llibert Puig – President de l'Associació Catalana d'Esperanto

Jaume Viladoms : melòman

Joan Manau – Músic, , Primer Tinent d'Alcalde de l'Ajuntament de Sabadell i tinent d'alcalde de l'Àrea de Serveis Centrals de l'Ajuntament de Sabadell.

Interpretació al piano de “Variacions en Fa major de Beethoven” a càrrec de Lázaro Castillo

Jaume Viladoms : activista cultural

Lluís Subirana –Exalumne, medalla al Mèrit Cultural de la ciutat de Sabadell

Jaume Viladoms : activista polític

Oriol Civil – Membre de l'Arxiu Històric de Sabadell i exregidor d'urbanisme de l'Ajuntament de Sabadell.

Jaume Viladoms : un home i una obra a reivindicar

Lluís Monge – Regidor de Cultura de l'Ajuntament de Sabadell, Segon Tinent d'Alcalde de l'Ajuntament de Sabadell i tinent d'alcalde de l'Àrea de Presidència.

Jaume Viladoms: obrer i mestre

L'any 1927, a l'edat de 14 anys, Jaume Viladoms va entrar com a aprenent de fresador a l'empresa Menna Claramunt. Acabat l'aprenentatge, l'any 1932 es va incorporar com a operari fresador a Can Baciana on hi va estar fins a l'esclat de la guerra, l'any 1936. Acabada la guerra i després d'estar dos anys al camp de concentració de la Madalena, a Santander, l'any 1940 Viladoms va entrar a treballar a l'empresa Palau i Ribes. L'any 1944 es va fundar l'empresa Mota i Castellà i Viladoms s'hi va incorporar com a fresador i assessor tècnic.

La seva vida professional va agafar un nou caire alternant feines de delineant i fresador a empreses com Tarrés i Farrés, Nonell, Palau i Ribes i, finalment, com a professor a Aismalibar, entre 1948 i 1954, any en que va posar fi a la seva etapa en la metal·lúrgia. Però és a partir de 1942, Jaume Viladoms, fidel i tossut en la seva idea de formar professionals i a la vegada homes lliures amb capacitat crítica i de decisió, va començar a impartir classes nocturnes al menjador de casa seva, al carrer Ribot i Serra 135, activitat pedagògica que anteriorment havia fet a l'Escola Industrial.

A partir de 1948 va posar el nom de Delta a la seva escola malgrat que popularment sempre es va conèixer com l'Acadèmia Viladoms. El 1955 l'escola Delta va ser reconeguda com a sucursal de l'Escola del Treball de Barcelona i es van començar a impartir els primers cursos per a la primera promoció de mestres industrials de Sabadell, equivalents als estudis de grau superior actual. Les classes ja eren diürnes i nocturnes.

L'any 1973 l'Escola, amb la implicació docent d'un grup de ex alumnes va passar a ser la secció professional de l'Escola Nostra Llar que, després de diverses reformes i processos educatius s'ha convertit en l'actual Centre d'Ensenyament Secundari Jaume Viladoms.

Jaume Viladoms: esperantista

Un altre aspecte de la vessant pedagògica de Jaume Viladoms era la seva passió per l'esperanto. Des de molt jovenet ja mantenia correspondència amb esperantistes de l'Europa de l'Est, sent reconegut com a un dels esperantistes més joves del món. També el franquisme, a més del català, va prohibir l'esperanto, però Viladoms tenia el propòsit de que mitjançant el socialisme, l'esperanto i les matemàtiques, els seus alumnes trobessin la veritable llibertat.

Amb la seva vinculació amb esperantistes de diferents llocs del món, amb les entitats formades a difondre l'esperanto i amb les seves apassionades classes, Viladoms va contribuir a que la nostra ciutat fos un referent esperantista al món.

Jaume Viladoms: melòman

Una altra de les seves passions, a part de la pedagogia i l'aprenentatge de llengües, va ser la música. L'apassionava Beethoven, la seva obra i la seva persona. Deia que la seva música era apoteòsica, que era el déu de la música. Però també escoltava música de compositors que li agradaven com: Vivaldi, Schubert, Schumann, Brahms, Txaikovski, Grieg, Sibelius, Dvorak, Stravinsky, Falla, Granados i Wagner. En les òperes Viladoms era wagnerià. Alguns amics, alumnes i professors de l'escola, gràcies a Viladoms van introduir-se en Wagner tot escoltant-lo en disc o acompanyant-lo al Liceu. Amb les seves explicacions aconseguien entendre les obres wagnerianes i copsar la grandesa de la seva música. La seva afició a l'òpera també comportava l'estima i l'atenció a les obres de compositors com Verdi, Mozart, Donizetti, Scarlatti, Puccini, Bizet, Rossini, entre altres.

Jaume Viladoms: activista cultural

A més de la seva passió per la música Jaume Viladoms va ser un gran seguidor i impulsor de l'activitat cultural. Les obres de teatre, cinema i literatura que més li agradaven eren les que reflectien una disconformitat i rebel·lia contra una societat corrupta, adormida, avorrida i dominada per la por i la hipocresia, aburgesada i rutinària. Entre els anys 1950 i 1960 no es deixava perdre cap de les obres que interpretava la companyia Palestra. Ell valorava molt la valentia, l'esforç i l'interès de la companyia per oferir teatre compromès i de qualitat a Sabadell. També assistia sovint a representacions teatrals a Barcelona.

A la seva escola s'organitzaven xerrades amb periodistes, gent de teatre, components del setze jutges, cinèfils, etc. També excursions culturals a Guanta, Gallifa, Tibidabo, Museu de la Ciència, entre altres llocs que ell considerava d'interès per als seus alumnes.

Jaume Viladoms: activista polític

Jaume Viladoms li va tocar viure dos fets històrics que el van marcar profundament: la Dictadura de Primo de Rivera i la guerra civil i posterior dictadura franquista. Aquests tràgics esdeveniments, a banda de refermar les seves conviccions i refermar les seves idees van comportar el seu exili a França, el pas per un camp de concentració a Santander i el seu posterior empresonament. Jaume Viladoms tenia molt clar que, per sobre de les idees polítiques d'esquerres que sempre va professar, el que importava era la formació de les persones, especialment les classes més desfavorides i el pensament lliure, que els homes i les dones no només fossin valuosos pel treball, sinó que fossin capaços de pensar per ells mateixos.

Va ser un dels fundadors del Moviment Socialista de Catalunya i després del Partit Socialista de Catalunya. La secció local del PSC es reunia inicialment a casa seva.

Jaume Viladoms: un home i una obra a reivindicar

Com hem pogut comprova al llarg d'aquesta breu exposició, Jaume Viladoms va ser un intel·lectual que sabia comunicar-se amb el poble perquè era un home del poble. Un home de classe treballadora que va estar aïllat de la intel·lectualitat sabadellenca de la seva època però que va posar al servei dels més joves els seus coneixements i la seva humanitat.

Les injustícies, les repressions, les persecucions i condemnes que va haver de patir al llarg de la seva vida no van defallir mai el seu ànim ni la seva voluntat de servei a la comunitat ni la fidelitat als seus ideals. El seu lema era: treball, estudi, didàctica i militància. És, doncs, just i necessari que la seva persona i la seva obra siguin reivindicades i conegudes per les noves generacions. És amb aquesta finalitat que la màxima institució de govern de la nostra ciutat així ho vol reconèixer i fer-ho públic.